



Національний  
банк України

## Результати опитування керівників підприємств **Кіровоградської** області щодо їх ділових очікувань\*

**IV квартал 2022 року**



\*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі активних бойових дій і терористичних атак респонденти **очікують зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується нижча інфляція. Девальваційні очікування залишаються високими.

**У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:**

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 36.4%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 32.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 60.0% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 45.5%), у цілому по Україні – 37.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії (відзначили 100.0% опитаних), витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** 90.0% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (найнижчі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 27.3%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 11.5%;
- **зменшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 18.2%), водночас на зовнішньому ринку респонденти очікують зменшення обсягів реалізації продукції нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0% (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.3% та «мінус» 6.3% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків як на будівництво, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами:** баланси відповідей – «мінус» 66.7% та «мінус» 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 54.5% та «мінус» 36.4% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 26.9% та «мінус» 16.6% відповідно;
- **зменшення кількості працівників:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (одна з найпесимістичніших оцінок серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 45.5%). У цілому по Україні – «мінус» 20.1% (графік 4);
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються** (баланс відповідей – 100.0%). Водночас респонденти очікують уповільнення зростання цін на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 60.0%) (у попередньому кварталі – 100.0% та 72.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на сировину та матеріали (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням), а також ціни на енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 90.0% та 50.0% відповідно (у III кварталі 2022 року – 72.7% та 45.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит, занадто високі ціни на енергоносії респонденти називають **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

**Очікується, що потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом збільшаться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали менш жорсткими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконати боргові зобов'язання та надмірні вимоги до застави (графік 10).

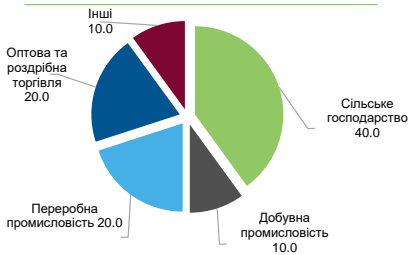
Усі респонденти зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.2%).

**Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):**

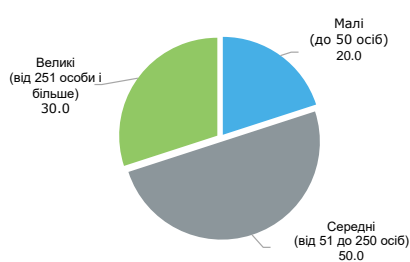
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). У цілому по Україні – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 37.5%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 9.1%).

Паспорт вибірки<sup>1,2</sup>

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

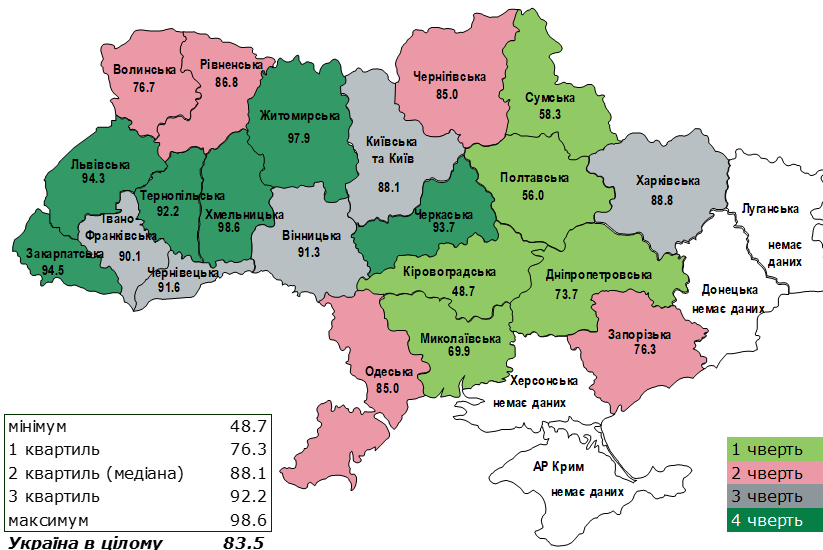


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- час проведення – 31 жовтня – 25 листопада 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями<sup>3</sup>, %



\*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;  
\*\*медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

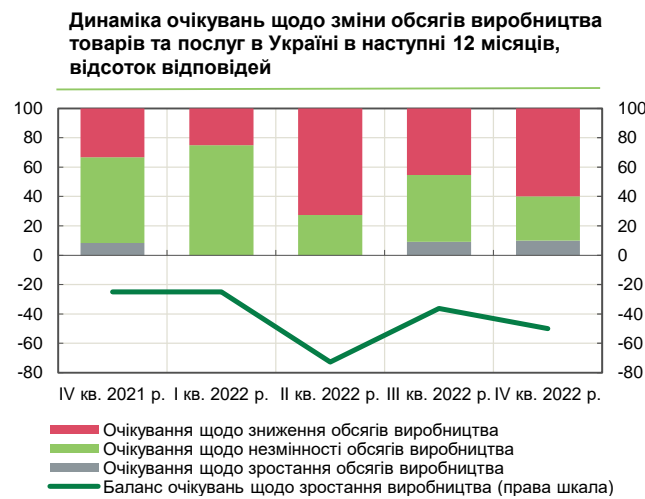
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	-8.3	-11.1	-36.4	-27.3	-40.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	-11.1	-54.5	-18.2	-50.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-8.3	-11.1	-54.5	-54.5	-66.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	9.1	11.1	-63.6	-36.4	-50.0
кількості працівників	-16.7	0.0	-36.4	-45.5	-50.0

<sup>1</sup> Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

<sup>2</sup> В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

<sup>3</sup> Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

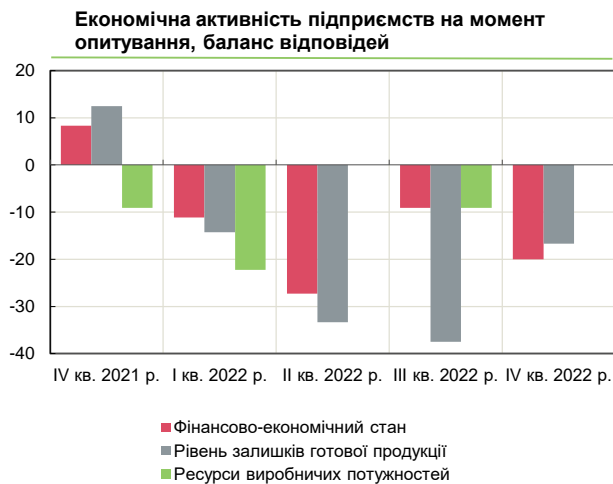
Графік 1



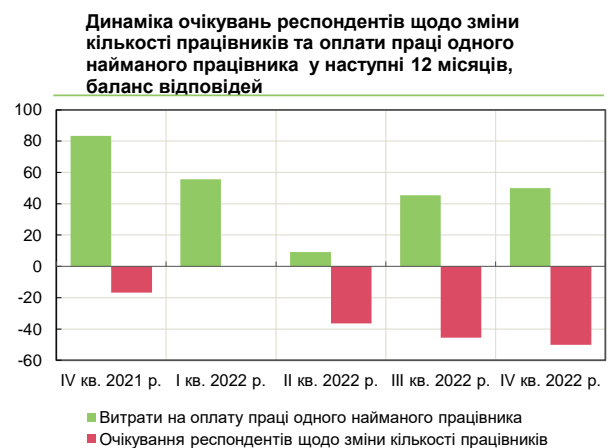
Графік 2



Графік 3



Графік 4

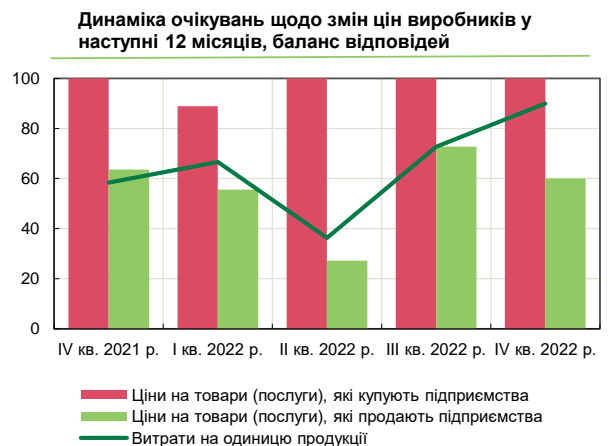


Графік 5

**Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей**



Графік 6





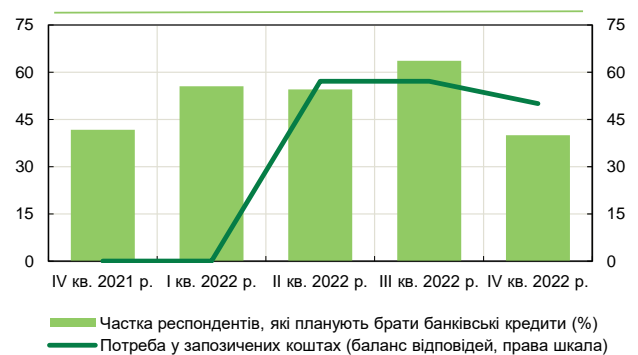
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



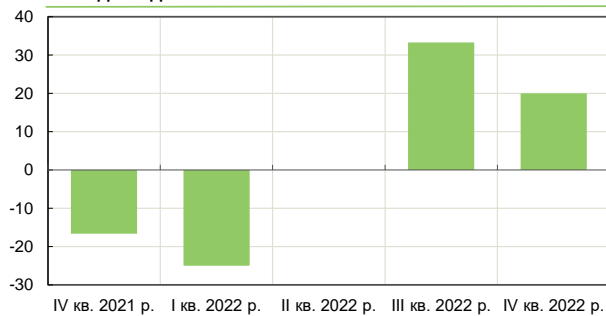
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей\*



\*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

